

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *A magyar jogászvilág nagy*
Cím: *nevelőjének 40 éves tanári jubileuma*

Forrás: *Benyességi Újság*

Bp. (Hely) *1942. V. 8.* (Idő) (Köt. v. füz.) (0)

Osztályozás

Tárgy *92*
Hely *Illés József*
Idő *"1942"*
Személy

A magyar jogászvilág nagy nevelőjének 40 éves tanári jubileuma

Dr. viski Illés József működése a Pázmány Péter Tudományegyetemen

A magyar tudományos élet egyik legkiválóbb emberének negyvenéves közszolgálati és professzori működését ünnepli a Pázmány Péter Tudományegyetem, de túl az egyetem falain, a közélet széles köreiben az egész magyar nemzeti társadalom is. Olyan férfit ünnepel, aki a tudomány és a nemzeti törekvések terén rendkívüli eredményekre visszatekintő közéleti pályát futott meg, mint képviselő, mint bíró, mint törvények kodifikátora, mint professzor s nem utolsó sorban mint a nemzet érdekében végzett külföldi hivatalos kiküldetések embere. Dr. viski Illés József ny. r. tanár negyvenéves jubileumát ünnepelte csütörtökön az egyetemen, a mai jogász generációnak egyik

legkiválóbb nevelőjét, akinek neve már valóságos fogalom az új jogász nemzedék tudatában. Ő volt az, aki Mussolinin a rutén kérdésben informálta és felfedte előtte a szláv előretörés európai jelentőségét s ezzel összefüggésben a rutén kérdés helyes megoldásának egyetemes európai érdekét. Ott volt Apponyi Albert gróf kíséretében a párisi béketárgyaláson s őt küldötte a nagy államférfiú még a trianoni diktátum előtt Londonba, hogy az angolokat a ruszin kérdéstről informálni megkísérelje. A professzor legtöbb kiküldetése Rómába szolt. Nem kevesebb mint tizenhétszer fogadták Illés professzort Vatikánban a pápák, XV. Benedek pápát is ő informálta Benesről és a ruszin kérdéstről. XII. Pius pápa, mint Pacelli bitoros államtitkár, az ő információi alapján támogatta a szesz uralom idején a ruténeket pénzzel. Mint tudós egyetemi tanár, a magyar

szellemi élet első soraiban áll: szoros ráti kapcsolatok fűzték Kovách Gyulához, Concha Győzőhöz, Balogh Józsefhez már fiatal korában. Rendkívül sokat tett a trianoni nyomoruságban szynlódó magyar egyetemi ifjúságért a legsúlyosabb nélkülözések éveiben. Mint jogász és országgyűlési képviselő több fontos törvényjavaslat kodifikátora volt s többek közt ő szövegezte meg IV. Károly király koronázási hitlevelének szövegét is.

Ünnepelt az Egyetem

A Tudományegyetem központi épületében az egyik tanteremben csütörtökön délben zajlott le a megható jubileumi ünnepség, a hatóságok, a tanártársak, a barátok és a tisztelők, a volt és a jelenlegi tanítványok jelenlétében s köszöntötték dr. viski Illés József egyetemi tanárt abból az alkalomból, hogy 40 éve működik a budapesti Tudományegyetem jogi karán, mint a magyar alkotmány és jogtörténet professzora. Az ünnepségen megjelent Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter. Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Illiczky Sándor kárpátaljai főtanácsadó, gróf Eszterházy Móric ny. miniszterelnök, Herczeg Ferenc, Laky Dezső, Bud János, Czettler Jenő, Hegedüs Lóránt, vitéz Simon Elemér titkos tanácsosok, Stolpa József kultuszállamtitkár, Timkó Zoltán koronaügyész, Lázár Ferenc felsőházi tag, kir. közjegyző, Zsembery István, Zehery Lajos kuriai bíró, Éliássy Sándor, a m. kir. rendőrség budapesti főkapitánya, Jalsoviczky Károly és Gévay Wolff Nándor ny. államtitkárok, Navratil Akos rector magnificus vezetésével a Tudományegyetem tanári kara teljes számban és igen sokan mások a magyar jogászvilág vezetői közül. A hatalmas tantermet zsufolásig megtöltötte az ünneplő

közönség és szünni nem akaro tapssal fogadta Illés József professzort, aki Eckhardt Ferenc egyetemi tanár, a jogi kar ezidei dékánja és dr. Dudás Mihály görögkatolikus püspök kíséretében lépett a terembe.

Az ünneplés csillapultával Eckhardt Ferenc dékán köszöntötte elsőnek a jubiláló professzort, aki 1902 óta ad elő a Tudományegyetemen. Ismertette pályafutását és utalt arra, hogy Illés professzor úgy töltötte be hivatását, mint azok szokták, akik szeretik pályájukat, ezért történhetett meg, hogy az ő előadásaiából oly sokan tanulták meg mit, tesz magyar jogásznak lenni. Hosszasan méltatta Illés József tudományos munkásságát, amelynek alapja mindenkor az igazságosság és Werbőczy tripartituma volt. Üdvözlő beszéde végén a barátai és tanítványai által irt albumot nyújtotta át a jubilánsnak, kiemelve, hogy tanárnak nem lehet szebb jutalma, mintha látja, hogy az általa elhintett mag jó talajba hullott.

Ezután Dudás Mihály görögkatolikus püspök emelkedett szólásra. Egy férfi — ugymond —, aki 40 évet töltött el az igazság keresésében és rendszeresítésében

az el kell hogy jusson az abszolút igazsághoz, az örök Istenhez. Méltatta a továbbiakban Illés Józsefnek a hitélet terén betöltött szerepét.

A volt tanítványok nevében Vajay Károly országgyűlési képviselő, ny. főispán, az Állás-talan Diplomások Országos Bizottsága nevében Lator Géza miniszteri tanácsos, végül a mai egyetemi ifjúság nevében Szoboszlay István joghallgató mondott beszédet.

Az elhangzott üdvözlésekre meghatva

válaszolt *Illés* professzor, megköszönte a szónokok szavait, akik szerinte a szeretet rózsaszínü szemüvegén át vizsgálták az ő életmunkáját. *Ma is tiszta lélekkel állok itt* — mondotta többek között — s ezt köszönhetem az *Istenbe és magyar fajtámba vetett rendithetetlen hitemnek, tiszta családi otthonomnak és köszönhetem ifjuságomnak.*

Illés professzort hosszasan és lelkesen ünnepelték a megjelentek beszéde után és sorra halmozták el szerencsekívánataikkal.

Este 8 óraker a jubiláló professzor tiszteletére az *Országos Kaszinóban* baráti vacsorát rendeztek.

Viski Illés József Huszton született 1871-ben. Atyja viski *Illés Jenő* országgyűlési képviselő, kuriai tanácselnök volt. Szatmáron és Budapesten a piaristáknál végezte középiskoláit, utána jogi tanulmányokat folytatott a budapesti egyetemen és megszerezte a jogtudományi doktori címet, majd állami ösztöndíjjal hosszabb időt töltött külföldön, *Berlin, Lipcse, Páris, London* egyetemein a jogtudományok tanulmányozásával. 1893-ban mint *járásbíróági gyakornok* kezdte meg közszolgálati pályafutását. Volt a kir. *Kuria tanácsjegyzője*, majd az Igazságügy-minisztérium *törvényelőkészítő osztályán* teljesített szolgálatot és a *magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztésében* kiváló érdemeket szerzett. 1902-ben a *budapesti egyetemen magántanúrrá* képesítették az alkotmány és jogtörténet tárgyköréből; 1914-ben rendkívüli, három év múlva pedig nyilván. *rendes tanára* lett az Egyetemnek és a *Magyar Tudományos Akadémia* is tagjává választotta. Ezzel párhuzamosan 1913-ban már *ítélőtáblai bíróvá* nevezték ki és ugyanabban az évben *Huszton képviselővé* választották. *Előadója volt a kivételes hatalomról* szóló javaslatnak, a *koronázási törvényjavaslatoknak* és szerkesztő előadója *IV. Károly király koronázási hitlevelének*. 1917-ben *egyetemi tanúrrá* nevezték ki. A háború után tagja volt a béke delegációnak, 1920. tavaszán hivatalos küldetésben járt *Münchenben, Berlinben, Hágában és Londonban*. 1921-ben a népvédelmi konferencián a *rutén ügyek előadója volt*. 1922-ben a nemzetgyűlés tagjává választották a *nagykárolyi kerületben*. 1939-ig egyfolytában tagja volt a képviselőháznak s a legfontosabb államjogi törvényjavaslatok előadója volt, így a *felsőházi, kivételes hatalomról, a koronázásról* és más közjogi természetű reformokról szóló törvényjavaslatoknak. Teljesen önzetlenség és nagyjelentőségű munkát végzett 1931—36. években, amikor az *állástalan diplomások elhelyezésének* ügyét vette a kezébe. Állandóan jelentek meg történelmi tanulmányai és reviziós irányú cikkei a különböző magyar és idegennyelvű folyóiratokban és napilapokban.